

PROSZĄCY (66) *part praes act*

o jasne.

sg m N proszący (8). ◇ G prosząc(e)go (4). ◇ D proszącemu (16); -ému (6), -(e)mu (10). ◇ A prosząc(e)go (3), proszący (1). ◇ I proszącym (1). ◇ pl N m pers proszący (2). ◇ G proszących (7). ◇ D proszącym (21). ◇ A m pers prosząc(e) (2). ◇ sg m a. pl m pers N proszący (1).

Sł stp, Cn notuje, Linde bez cytatu s.v. prosić.

1. Zwracający się z prośbą; *supplicans HistAl, Mącz; orans Mącz, Calep; petens PolAnt, JanStat; postulans Modrz, JanStat; deprecans Vulg; precans Modrz; rogans Calep; affectans, poscens, precatious, prensans Cn (65) : Mącz 269d; Nie odmawiaj łyżenia czleku [!] proszącemu. Prot D3v; RejPos 345; ModrzBaz 75v; Calep [739]b, 926b; Lotrowi proszącemu łąki nie zągrodził LatHar 522.*

proszący kogo (G i G a. A) [= do kogo jest zwrócona prośba] (4): SkarŻyw 581; WujNT 238; áni od tych miał mamy komu nálezego Máieftatu proszącemu gránic od dóbr/ wsi/ y dziedzictwá nálezego rozdźielenia zábrániác SarnStat 838 [idem] 887.

proszący czego [= o co] (8): Mnimaiąc Świętopług abi to byli oracze á lud profy, proszáci iako gofcie nieczo ziemie ku oraniu/ śmieiąc fie tak rzekł/ niechay maią czo chcą. MiechGlab 59; fynom Zebedeulfowym proszącym pierwfzych mieyc/ odprawę dawa. WujNT przedm 38; OBiecuiemy/ iż wfzyłtkim obywatelóm z dobry y dziedzictwy nálezemi gránic proszącym/ nie będziemy brónić. SarnStat 838, 546, 838, 887, 936. Cf proszący u kogo czego,

proszący u kogo czego (1): SarnStat 633 cf Szereg.

proszący o co (2): Syn proszący oycá o chleb ábo rybę. WujNT 238. Cf »o modlitwę proszący«.

Wyrażenia: »o modlitwę proszący« (1): Raz w kościele wyzrzála wiele rąk złożonych [!] a iákoby fię modlących/ [...] y rádzac fię Páná śwego/ śprawę wzięła/ iż te dułze były vmárłych wczjfcu o modlitwę iej proszących. SkarŻyw 581.

*»pokomie proszący« = *supplicans HistAl, Mącz (2): nam też pokorne [!] proszącym miłofierdzia wálezego wżycźcie HistAl F5v; Mącz 305d.**

*Szereg: »proszący i upominający się« (1): iż po śmierci żeninéy v mężá krewnym iéy proszącym y vpominájącym fie [*petentibus JanStat 570*] zápłácenia pořagu/ niektórzy rozumieli/ iákoby im miáło bydź przyřádzoné dzierżenie dóbr onych/ ná których żywiácéy żenie było opráwiono SarnStat 633.*

*α. W funkcji rzeczownika; *petitor Modrz (20) : który wzgárdza prořące⁸⁰/ będzie ćierpiał niedořátek. Leop Prov 28/27; RejPos 220v; ModrzBaz 44, 68v; Miękki łącny vmyřł/ day ku prořącemu GrabowSet N3v; WujNT Yyyyy2; Kommiřsia prořącemu nie ma bydź broniona. SarnStat 838; Kánclérze nález [..] liřty prořącym tákowéř pod pieczęciá nálezá/ [...] przez wfzelkiéy trudnořci dáć będą powinni. SarnStat 845, 191, 221, 569, 839, 842, 910, 912.**

proszący kogo (G a. A) [= do kogo jest zwrócona prośba] (1): Prořącemu cię day BudNT Matth 5/42.

proszący czego od kogo (2): iż wfzyłtkim prořącym od nas gránic álbo rozdźielenia gránicznégo [...] damy dwu przełożonych/ álbo Vrzędników/ y Podkomorzégo: którzy imięniem nálezym będą mieć moc gránice wczynić. SarnStat 839 [idem] 910.

Wyrażenie: »proszący sprawiedliwości« (2): OBięcuiemy/ iż [...] wżyftkim proszącym fprawiedliwości [*petentibus iustitiam JanStat 120*] z Stároftami náfzemi onę czynić rofkazemy. *SarnStat 140 [idem] 911.*

a. *Żebrzący (1)* :

Wyrażenie: »jałmużny proszący« (1): áby fię nikomu iáłmużny proszącemu/ nie wymówiá. *SkarŻyw 140.*

b. *Zwracający się do Boga, modlący się (25)* : w vcziwości ié [*ludzi sprawiedliwych*] ma Oćiec/ á wyfluchác ich nie ma proszących? *BiałKat 146; WujNT 552.*

proszący kogo (G a. A) [= do kogo jest zwrócona prośba] (7): ienże zwykles dawatz miłofierdzie grzélfnym ciebie proflącym *OpecŻyw 132; ArtKanc H2v. Cf Wyrażenia.*

proszący o co (3): Słowá ludunáwroconego [!] opofłępowanie á wytrwianie proszącego. *LatHar 168 marg. Cf Wyrażenia.*

proszący za kogo [= o łaskę dla kogo] (1): Wierzym że to vczyniłz zá przyczyną tego/ ná práwicy thwey [!] fiędząc [!] za nas proszącego/ kthory zá nás krew fwą przelał *MycPrz I A4.*

proszący za kim [= o łaskę dla kogo] (1): A iefzczęc ktemu záflubuié á poprzyfięga/ iż ciebie fámeo/ á ni kogo inego zá tobą proszącego/ wyfluchác chce *RejPos 133.*

Wyrażenia: »ze łzami [*kogo*] proszący« (1): ktorys Ezechiałzowi Krolowi żydowłkimu/ ze łzami ciebie proszącemu koniecz ié^{go} żiwota przedłuził *TarDuch E4.*

»[*kogo*] o miłofierdzie proszący« (1): rácz porátowác flugi twe/ ciebie o miłofierdzie proszące *LatHar 621.*

»pokornie [*kogo*] proszący« [*w tym: o co (1)*] (3): rácz to dáć pokornie ciebie proszącym flugom twoim/ áby my/ [...] częftą modlitwą iey [*Panny Maryi*]/ byliśmy [...] porátowani. *LatHar 11 [idem 405], 24, 405.*

Szereg: »korzący się i proszący« (1): Trzy fá ftrony/ Bog rozniewány/ Chryftus przeprafzaiący/ á człowiek fię korzący y proszący. *SkarKaz 636b.*

a. *W funkcji rzeczownika (12)* : ktorzy dobrze proflący nádzieię máią pofiędą ziemię *RejPs 55v; KuczbKat 355; RejPosWstaw [110²]v; BudNT Matth 7/8; WujNT 80; Oboiá rzecz ieft w Pánie náfzym: y modli fię iáko człowiek/ y dáie y fobie y wżyftkim proszącym/ iáko Bog. SkarKaz 608b.*

proszący kogo (G a. A) [= do kogo jest zwrócona prośba] (3): iáko więcey Oćiec wálz ktory w niebiefiech da dobrá proszącym go. *BudNT Matth 7/11. Cf proszący kogo o co; Wyrażenie.*

proszący u kogo (2): bo on [...] proszącym v niego dáie záwždy łafkę. *HistRzym 100v; BudNT Luc 11/13.*

proszący kogo o co (1): pewnieby fię [*ksiądz kanonik*] ták ná ty fwoie Kátholiki nie ogládał/ y fpułzczał: áleby fię z infzymi wiernymi o wyrozumienie pífmá ś. do tego fámeo vciekał/ ktory ie dáie wierzącym y onego o to proszącym. *CzechEp 125.*

W połączeniu szeregowym (1): Nádzieio pokutuiącym/ Iákoś łáfkawy proszącym? Iákoś dobry fzukaiącym? *LatHar 63.*

Wyrażenie: »pokornie [*kogo*] proszący« (1): RAcz wyfluchác Pánie/ prośimy dę/ prośby pokornie cię proszących *LatHar 181.*

2. Zawierający prośbę (1) :

Wyrażenie: »proszący list« = *podanie (1)*: Libelli supplices, Zálobny líft Proszący lift/ gdy ócz poddáni páná fwego žádáyą. *Mącz 191d.*

Synonimy: **1.a.** *żebrzący*; **b.** *modlący się*.

Cf **PROSIĆ**

KW, (MPi)